

Collse molen

(Col)

Collse molen
Col 1

Algemene kenmerken		Omschrijving/toelichting
Plaats	Tongelre Nuenen <i>Collseweg 5</i>	Gemeente Eindhoven
Waterloop	Kleine Dommel	Waterschap de Dommel
X-Y- coördinaten	165745 – 384042	Ten-Bruggencate nr. 02606 Van Halder nr. 45
Kadastrale percelen	Gemeente Eindhoven Sectie C Nr. 3849	
Eigenaar	Gemeente Eindhoven	Verhuurd aan de Stichting 'De Eindhovense Molens' verhuurd
Type molen	Dubbele Onderslagmolen	Korenmolen: Waterrad Ø6,56m, Oliemolen: Waterrad Ø5,64m
Water-/stuwrechten	Gemeente Eindhoven	
Functie	Korenmolen / Oliemolen	
Bouwjaar/ouderdom	c. 1200-1250 1337 1409 1545 1672 (rampjaar) 1680/81 1709 ca. 1710 ca. 1765 1884 ca. 1920 1960 1975 1997-2003 2015/6 2018	Op het molenterrein zijn scherven aardewerk gevonden uit de periode tussen 1200 en 1250. Eerste vermelding (verkoopakte) van de molen. Vermelding als Olie- en Korenmolen Vaststelling pegelpeil (Karel V) en aanleg overlaat. Stuwen gestreken; om inundaties rond Den Bosch te versnellen. Molen brandt volledig af maar wordt weer hersteld. Stuwpeil mag worden opgezet tot maaiveldniveau Winkelbeemd (laagste perceel bovenstrooms) Overlaat verdwenen Overlaat opnieuw aangelegd Geschilderd door Vincent van Gogh Installaties Oliemolen verdwenen Gemeente Eindhoven heeft de molen gekocht. Restauratie van de Korenmolen Reconstructie van de Oliemolen en restauratie van het complex na staat van 1884 (van Gogh) Geautomatiseerde stuw in overlaat met vispassage. Extreme droogte: molen tussen half juni en half okt, a.g.v te lage afvoeren stil
Monumentenstatus	Beschermd Van Gogh-molen	Rijksmonument (15-8-1972) Monument nr. 14648
Landschappelijke waarde	Zeer groot	
Natuurbescherming	Natte Natuurparels- Urkhovense Zeggen Natuurnetwerk Brabant	Boven- en benedenstrooms

Col 2

Thema 1: Molencomplex			Oordeel
Staat van hoofdgebouw (molen)	Zeer goed	In 2003 is de korenmolen gerestaureerd en de oliemolen gereconstrueerd	
Staat van bijgebouwen	Zeer goed	Bakstenen schuurtje (bakhuisje?)	
Bijzondere elementen	Replica pegel bij molen Ensemble	Ensemble met Huis te Coll, voormalige molenaarswoning en "bakhuisje"	
Maalwerk	Intact	Korenmolen: gerestaureerd Oliemolen: gereconstrueerd	
Waterrad	Intact	Idem	
Overige gebruiksvormen		Winkeltje met verkoop van molenproducten.	
Waterwerken			
Stuwwerken	Goed (bij molen);		
Sluiswerk/ Verdeelwerk	Goed (<i>niet origineel</i>)	Waterverdeelwerk vervangen (2015) door automatische stuw (<i>Tandheugel kastjes wel teruggeplaatst</i>).	
Molenkolk	Goed	Molenkolk is in 2009 uitgebaggerd; (Schaats)poel bovenstrooms opgeschoond in 2015	
Stuwpeil - onderpeil	15,76 m + NAP c.15,00 m + NAP	(Zomer en winterpeil) Onderpeil wordt mogelijk beïnvloed door beperkte capaciteit brug spoorlijn en Opwettense molen. [Wsk]	<i>Zie ook techniek</i>
Historisch stuwpeil [Wsk] - onderpeil	Zomerpeil 15,93 m+AP Winterpeil 16,33 m+AP Onderpeil 14,96 m+ AP		
Afslag-/overlaat	Aanwezig	ca. 1975 riooloverstort op aangetakt	
Vispassage	Aanwezig	Grote De Wit-passage	
Eindoordeel Molencomplex	Zeer goed		

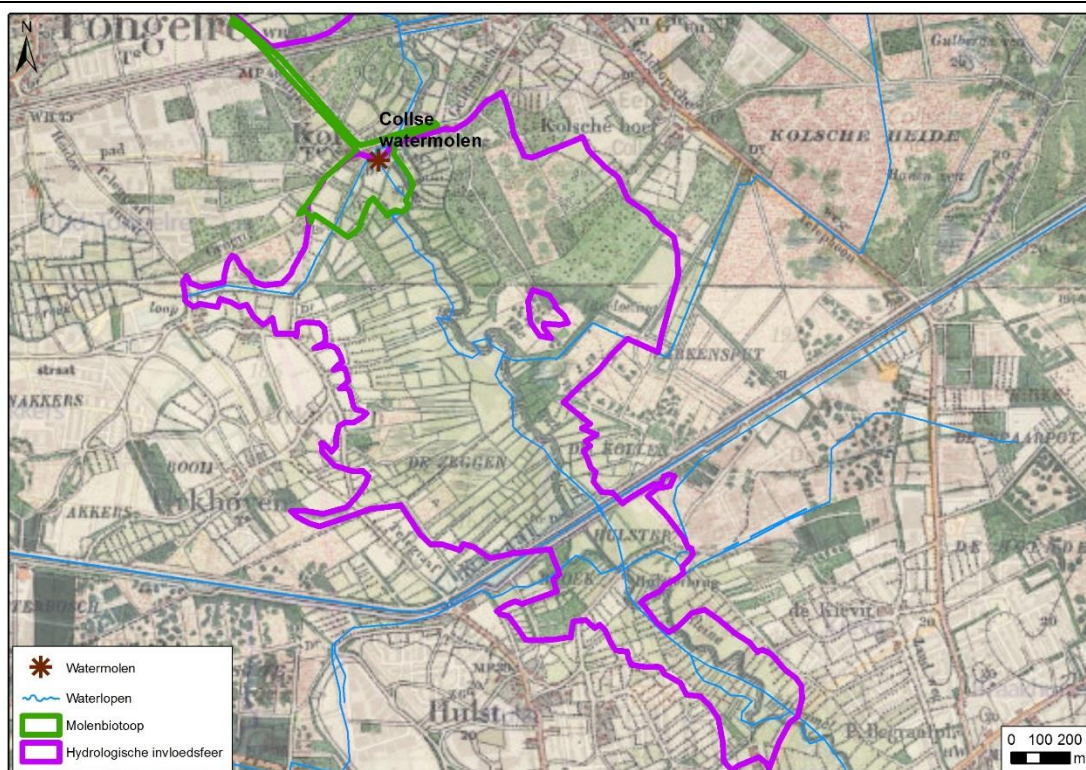

Col 3

Thema 2: Watermolenlandschap				Oordeel
Afvoer Kleine Dommel		Gemiddeld Φ : 1,3 m³/s		-
Stuwschaduw - Oppervlakte		173 ha	Watermolenlandschap 176 ha	
Molenbiotoop (ha)		8,3 ha		
Morfologische toestand beek		Goed	Bovenstrooms kanaal rechtgetrokken.	
Morfologische structuren dalvloer		Goed	Grotendeels intact, alleen oostkant deels ontgonnen; Bovenstrooms kanaal intensief grondgebruik.	
Actueel landgebruik op het dalvloer				
Natuur	Ext. Grasland	40%	(riet)moeras Urkhovense Zeggen	
	Bos: Alluviaal	40%		
	Bos: productie	0%		
Water	Vergaarvijvers	0%		
Bebouwing	In historische context	0%		
	Modern	0%		
Agrarisch	Akkers	0%		
	Weide	20%		
Authenticiteit landschap				
-kavelstructuren		Goed	Ten opzichte van 1850 Kavelstructuren vervaagd, oostkant ontgonnen, idem bovenstrooms kanaal.	
-lijnvormige elementen		Goed	De lijnvormige elementen, wegen zijn grotendeels vervaagd (herkenbaar).	
Eindoordeel molencomplex				
Eindoordeel Watermolenlandschap		Zeer goed	Binnen het beekdal is het extensieve landgebruik niet wezenlijk veranderd. Er ligt een groot beekdalmoeras.	

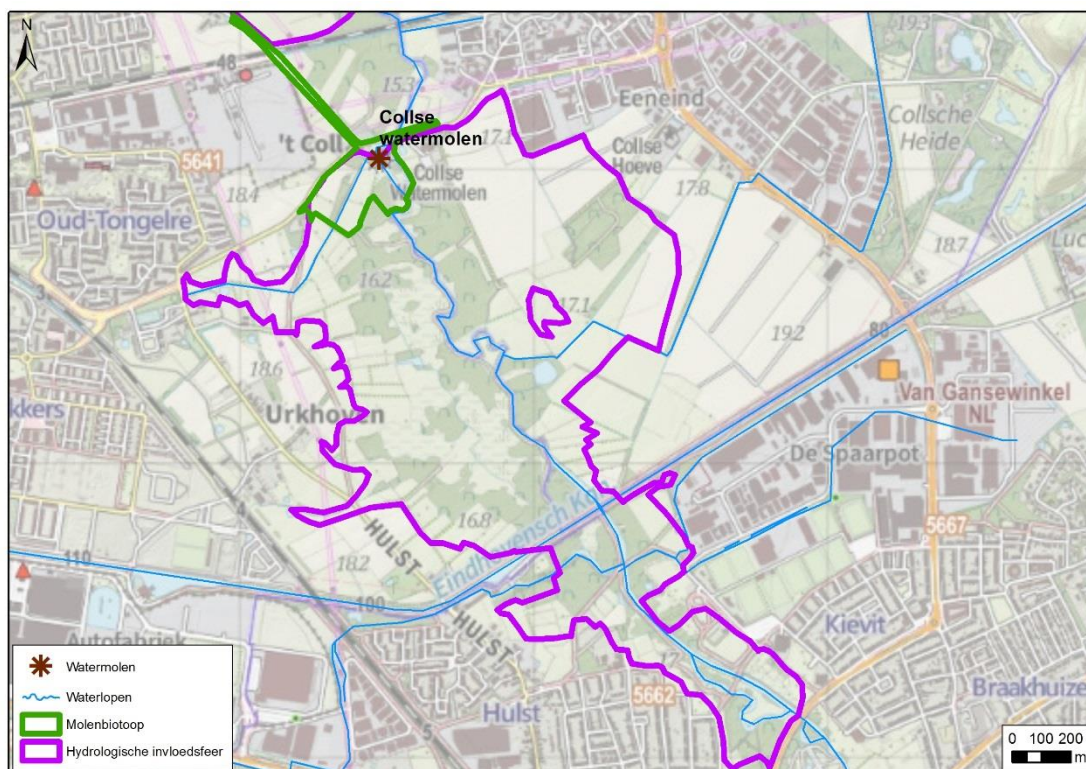

Collse watermolen

Col 4

Bij de ingang van de Mariakapel aan de Loodijk (voorheen ook Molendijk genaamd), ten noorden van de molen, ligt een oude blauwe molensteen, mogelijk afkomstig van Collse molen.

Col 5

Thema 3: Techniek			Oordeel
Afvoeren Kleine Dommel	Gemiddeld Φ: 1,3 m³/s Maatgevend (MA): ? m³/s		
Opp. Molenlandschap	ca. 122 ha		
Waterrad	Stalen rad met licht gebogen, stalen schoepen Stalen rad met platte houten schoepen	Korenmolen Ø 6,56 m, 1,25 m breed. Oliemolen Ø 5,64 m, 1,10 m breed	
Gangwerk	Hout	Korenmolen: sleepluiwerk Oliemolen: voorslagwerk	
Maalwerk		Korenmolen: 2 koppels kunststenen (17 ^{er} & 14 ^{er}). Oliemolen: kollergang + slagbank installatie weer aanwezig.	
Water-/stuwrechten		Gemeente Eindhoven	
Verval (Vh) Stuwpeil		0,76 m 15,76 m +NAP Onderpeil wordt beïnvloed door onderhoudstoestand beek, duikers spoorlijn, molen Opwetten.	
Functioneel gebruik	Maalvaardig	Elke zaterdag in gebruik Maalcapaciteit: 200 kg/uur	
Minimaal debiet (ϕ) <i>Het hier opgegeven debiet indiceert al het sub-optimale niveau van functioneren. Voor een fatsoenlijk gebruik zijn hogere debieten noodzakelijk.</i>	$\eta = 0,35$ $A_v = 4$ kW $\Phi_{\min} = 1,6$ -m³/s	Verval actueel te laag of extra opstuwing nodig om effectief te kunnen functioneren. Permanent aanzienlijk waterverlies via vispassage.	
Maalwerk	Intact	Zie thema 1.	?
Waterwerken	Intact	Zie thema 1.	
Eindoordeel Techniek	Matig	De techniek in een prima staat. Waterbeschikbaarheid en afvoer onderwater zijn problematisch (geworden).	

